

กัลปพฤกษ์ของพ่อ

Wishing Tree of Father

ขาม จาตุรงค์กุล*
Kham Chaturongakul

บทคัดย่อ

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชทรงพระราชทานต้นกัลปพฤกษ์ ให้เป็นต้นไม้ประจำจังหวัดและ ทรงปลูกไว้ที่มหาวิทยาลัยขอนแก่น การสร้างสรรค์ครั้งนี้จึงเป็นการระลึกถึงพระมหากรุณาธิคุณที่ท่านมีต่อพสกนิกรทรงเป็นร่มโพธิ์ร่มไทรของประชาชน โดยความหมายของต้นไม้ที่ขึ้นตามคติโบราณเชื่อกันว่าต้นกัลปพฤกษ์ มีอยู่ในแดนสวรรค์ หากผู้ใดปรารถนาสิ่งใด ก็อาจจะไปนึกเอาจากต้นไม้ได้ การออกแบบครั้งนี้จึงได้มีการศึกษาค้นคว้าที่มา ตำนานของต้นกัลปพฤกษ์, ลักษณะทางพฤกษศาสตร์, ลักษณะของจิตรกรรมฝาผนังอีสานเกี่ยวกับลายเถาของพืชและต้นไม้ โดยใช้แรงบันดาลใจจากลายเถาของstupam อีสาน ลักษณะของผลงานมีกิ่งก้านมีความอ่อนหวาน ต้นกลางเป็นแกนหลักอันมีที่มาจากต้นกัลปพฤกษ์จำลองสมัยรัตนโกสินทร์เป็นทรงพุ่มข้าวบิณฑ์สื่อถึงลักษณะไทย มีเลข ๙ อยู่ตรงใจกลางเพื่อสื่อถึงในหลวงรัชกาลที่ ๙ อัตลักษณ์ความเป็นอีสานคือลักษณะใบ ที่มาจากstupam อีสาน และทำการออกแบบ เขียนแบบ ด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์ และนำไปตัดชิ้นส่วนต่างๆ ด้วยเครื่องตัดเลเซอร์ ได้แก่ลำต้น ใบ โดยใช้กระดาษวาดเขียน 100 ปอนด์ 190 แกรม และนำมาประกอบติดกันด้วยกาวยาง เทคนิคของการทำประติมากรรมกระดาษแบบนูนต่ำ มีการทูนกระดาษให้โค้ง เพื่อสร้างความมีชีวิต ส่วนสีเส้นที่ใช้เป็นสีขาว สื่อถึงความบริสุทธิ์ผุดผ่อง

Abstract

His Majesty king Bhumibhol Adulyadej was conferred Kalapapruek Tree to provincial tree of Khon Kaen that planted at Khon Kaen university. This creation is remember the grace of King Bhumibhol have for his people. In ancient believed The Kalapapruek Tree is heaven tree that means wishing tree , If someone desire something will pray for the tree. This design has been studied and researched. The legend of the Kalapapruek, the botanical characteristics, nature of the Northeast frescos on the pattern of plants and trees. And design with computer program. Inspired by the cultural of E-saan Murals restructure the branches of the creeper. The middle is the core that comes from the early Kalachapruk model Rattanakosin. That have a unique style of stupa in lotus form in thai style. There is a number 9 in the center to convey to the reign of King Rama IX. The origin of the Northeast. And cut into pieces such as leaf stems. Using a 190-pound paper, 190 grams of paper and put together. The technique of making a low-relief paper sculpture is to propel the paper to curves. To create dimension and use the white color that mean purity.

ความเป็นมา

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ 9 และสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ ทรงปลูกพระราชทาน เมื่อครั้งเสด็จพระราชดำเนิน ประกอบพิธีเปิดมหาวิทยาลัย เมื่อวันที่ 20 ธันวาคม พุทธศักราช 2510 ต้นกัลปพฤกษ์เป็นต้นไม้ประจำจังหวัดขอนแก่น การสร้างสรรค์ครั้งนี้จึงเป็นการระลึกถึงพระมหากรุณาธิคุณที่ท่านมีต่อพสกนิกร ทรงเป็นร่มโพธิ์ร่มไทรของประชาชน โดยความหมายของต้นไม้ที่ขึ้นตามคติโบราณเชื่อกันว่าต้นกัลปพฤกษ์ มีอยู่ในแดนสวรรค์ หากผู้ใดปรารถนาสิ่งใด ก็อาจจะไปนึกเอาจากต้นไม้ได้ (เรณูภา, 2550) การออกแบบครั้งนี้จึงได้มีการศึกษาค้นคว้าที่มา ตำนานของต้นกัลปพฤกษ์, ลักษณะทางพฤกษศาสตร์, ลักษณะของจิตรกรรมฝาผนังอีสานเกี่ยวกับลายเถาของพืชและต้นไม้ โดยใช้แรงบันดาลใจจากลายเถาของstupam อีสาน ลักษณะของผลงาน

* คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น

มีกิ่งก้านมีความอ่อนหวาน ต้นกลางเป็นแกนหลักอันมีที่มาจากต้นกล้วยพฤษจำลองสมัยต้นรัตนโกสินทร์เป็นทรงพุ่มข้าวบิณฑ์สื่อถึงลักษณะไทย

วัตถุประสงค์ในการสร้างสรรค์ผลงาน

เพื่อเป็นการระลึกถึงพระมหากษัตริย์คุณของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชที่ท่านมีต่อพสกนิกรทรงเป็นร่มโพธิ์ร่มไทรของประชาชน

แนวความคิดในการสร้างสรรค์ผลงาน

ใช้แรงบันดาลใจจากรูปปั้นอีสาน ลักษณะของผลงาน มีกิ่งก้านมีความอ่อนหวาน อัตลักษณ์ความเป็นอีสานคือลักษณะใบ ลายเถา วางสลับไปมา ที่มาจากรูปปั้น ต้นกลางเป็นแกนหลักอันมีที่มาจากต้นกล้วยพฤษจำลองสมัยต้นรัตนโกสินทร์เป็นทรงพุ่มข้าวบิณฑ์สื่อถึงลักษณะไทย (ยุทธนาวารากร แสงอร่าม, 2555) มีเลข ๙ อยู่ตรงใจกลางเพื่อสื่อถึงในหลวงรัชกาลที่ ๙

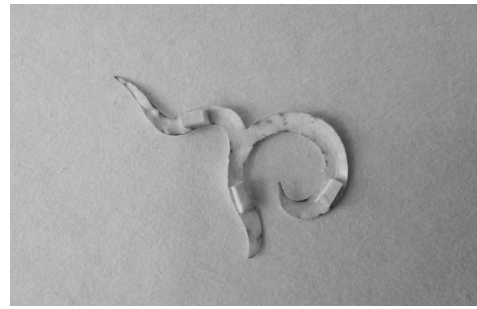

ภาพที่ 1 จิตรกรรมฝาผนัง (รูปปั้น) วัดสนวนวารี จังหวัดขอนแก่น
มีลักษณะการวางลวดลายเถาที่เชื่อมต่อกันไปมาอย่างอิสระ ตัดทอนรูปทรงธรรมชาติ

กระบวนการสร้างสรรค์ผลงาน

ต้นกล้วยพฤษจำลองของพ่อ เริ่มต้นด้วยการศึกษาหาความหมาย และ ศึกษารูปแบบของศิลปะไทย และ ศิลปะอีสานสู่การออกแบบดังนี้

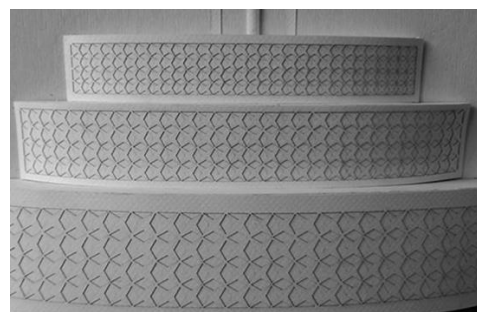
- 1) เขียนแบบ ด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์
- 2) นำไปตัดชิ้นส่วนต่างๆ ด้วยเครื่องตัดเลเซอร์ ได้แก่ลำต้น ใบ โดยใช้กระดาษเขียน 100 ปอนด์ 190 แกรม ถ้าบางเกินไปกระดาษจะไหม้ ถ้าหนาเกินไปจะตัด คุณ ยาก ใช้สีธรรมชาติดั้งเดิมของกระดาษที่เป็นสีขาว สื่อถึงความบริสุทธิ์ผุดผ่อง
- 3) เทคนิคของการทำประติมากรรมกระดาษแบบนูนต่ำมีการดุนกระดาษให้โค้ง ซ้อนติดกระดาษทำเป็นสี่เหลี่ยมจัตุรัสเล็ก ๆ 2-3 ชั้นด้านหลัง เพื่อสร้างความมีมิติให้สูงต่ำต่างกัน
- 4) นำมาประกอบติดกันด้วยกาวหลอด กาวยาง เริ่มต้นจากโครงสร้างของลำต้นก่อน และติดใบโดยเว้นระยะไม้ให้แน่นจนเกินไป ในตัดงอเพื่อเพิ่มมิติให้ดูเป็นธรรมชาติ

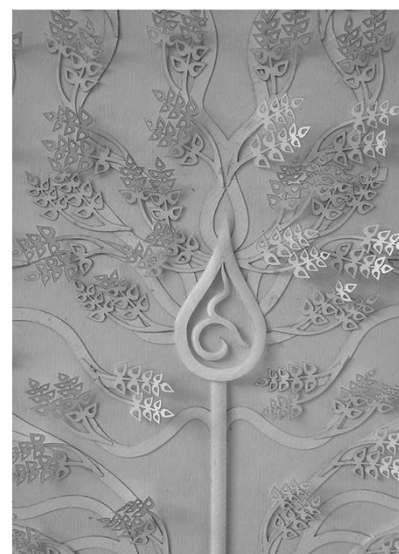
ภาพที่ 2 ตัดใบเตรียมประกอบ และการติดกระดาษเพื่อยกระดับให้สูงต่ำต่างกัน

ภาพที่ 3 เริ่มต้นด้วยชั้นแรกคือโครงลำต้นกิ่งก้านแล้วติดใบ

ภาพที่ 4 ติดใบให้พอดีไม่มากจนบังโครงสร้างของกิ่ง และ การทำฐานหลายดาว

ภาพที่ 5 ผลงานประติมากรรมกระดาษ มีส่วนลำต้น กิ่งก้าน ใบ ฐาน และ เลข ๙ รูปดอกบัวทรงพุ่มข้าวบิณฑ์

สรุปผล

ได้ผลงานประติมากรรมกระดาษขนาด 40x60 เซนติเมตร ที่ตัดจากเครื่องเลเซอร์ เนื่องจากรายละเอียดของใบที่ต้องเจาะลึกลงนั้นมีขนาดเล็กและละเอียด ส่วนการประกอบนั้นทำด้วยมือทุกขั้นตอน จึงเป็นการผสมระหว่างคนกับเครื่องจักรจึงช่วยลดเวลาในการตัดได้มาก

บทวิเคราะห์คุณค่าของผลงาน

คุณค่าในด้านวัสดุและการประดิษฐ์ เป็นกระดาษที่ราคาไม่แพง แต่มีความเป็นธรรมชาติ และ ภูมิความนุ่มนวลกว่าวัสดุอื่นๆ เป็นศิลปะที่ผลิตสร้าง คอมพิวเตอร์ เครื่องจักร ผสานกับประกอบขึ้นด้วยมือ จึงมีทั้งลักษณะงานหัตถกรรม และ อุตสาหกรรม ผสมกันเป็น “หัตถอุตสาหกรรม” คุณค่าทางความรู้สึก คือ ความบริสุทธิ์เหมือนต้นไม้จากสรวงสวรรค์ที่ถวายให้แก่ท่าน การไม่ใช่สี ความงามจากสีโทนเดียวหรือแบบเอกรงค์จากแสงและเงาที่ตกกระทบทำให้งานมีความกลมกลืน (Harmony) อ่อนโยนนุ่มนวล

เอกสารอ้างอิง

เรณูภา, กัลปพฤกษ์ ต้นไม้สารพัดนึก, หนังสือพิมพ์ธรรมลีลา ฉบับที่ 74 ม.ค. 2550

ยุทธนาวารการ แสงอร่าม, ต้นกัลปพฤกษ์ในจิตรกรรมอีสาน, นิตยสารศิลปากร ปีที่ 55 ฉบับที่ 5 (ก.ย.-ต.ค. 2555)

_____. ต้นไม้ทรงปลูก ที่ในหลวงรัชกาลที่ 9 พระราชทานแก่มหาวิทยาลัยต่างๆ, สืบค้นเมื่อวันที่ 30 เมษายน 2560, จาก URL <http://campus.campus-star.com/variety/21568.html>